MANIFESTĂRILE ȘTIINȚIFICE ALE INSTITUTULUI „BUCOVINA” AL ACADEMIEI ROMÂNE DIN ANUL 2018

The Scientific Events of the “Bukov/ina” Institute of the Romanian Academy in 2018

(*Abstract*)[*]

In 2018, the “Bucovina” Institute organized several scientific events dedicated to the 100th anniversary of the Great Union of 1918. The first event was the international scientific colloquium on “Bukovina around the Great Union”, held at the “Eudoxiu Hurmuzachi” Romanian Cultural Center from Chernivtsi / Ukraine on June 9th, 2018. The International Scientific Conference “Bukovina and Bukovinians. A Century from the Great Union”, the 26th session of scientific papers and communications of the “Bucovina” Institute, took place on September 28th, 2018, at the Art Gallery in Rădăuți and September 29th, 2018, at the Romanian Cultural Center “Eudoxiu Hurmuzachi” in Chernivtsi. The papers were presented by researchers from Rădăuți, Câmpulung Moldovenesc, Suceava, Iași, Bucharest, Chernivtsi, Krakow, Zielona Gora, Warsaw. The internal scientific colloquium “Edited and unedited documents about the events of 1918” took place in Rădăuți on October 23rd, 2018, the papers being presented by the researchers of the “Bucovina” Institute. Exhibitions of old photos, presentations of book and magazines about Bukovina have completed the scientific manifestations.

Keywords: The Great Union of 1918, Bukovina, “Bukovina” Institute, Rădăuți, “Eudoxiu Hurmuzachi” Romanian Cultural Center, Chernivtsi.

Institutul „Bucovina” al Academiei Române a avut programate, conform *Calendarului manifestărilor științifice proprii pentru anul 2018*, analizat și aprobat de Consiliul științific în ședința din 11 ianuarie 2018, două manifestări științifice internaționale și un colocviu intern, manifestări consacrate aniversării a 100 de ani de la Marea Unire din 1918.

Prima manifestare organizată de Institutul „Bucovina”, în parteneriat cu Centrul Cultural Român „Eudoxiu Hurmuzachi” din Cernăuți, a fost colocviul științific internațional cu tema „Bucovina în preajma Marii Uniri”, desfășurat în 9 iunie 2018 la sediul Centrului Cultural Român din Cernăuți. Inițiator și responsabil de proiect a fost Institutul „Bucovina” (dr. Rodica Jugrin, bibliotecar Raluca-Irina Muscă), instituția parteneră – Centrul Cultural Român „Eudoxiu Hurmuzachi” (Cernăuți), iar partener media – EuroMedia (Cernăuți).

[*] Traducere: Ștefanița-Mihaela Ungureanu.

Analele Bucovinei, **XXVI**, *1* (52), p. 333–337, Rădăuți – București, 2019

BDD-A32689 © 2019 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:46:10 UTC)

La colocviu au asistat cercetători, profesori din învățământul preuniversitar și universitar, conducători ai asociațiilor și societăților culturale din Regiunea Cernăuți, colaboratori, studenți. Din partea Consulatului General al României la Cernăuți a participat adjunctul șefului de misiune, Ionel Ivan, ministru-consilier general. Lucrările au fost deschise de Vasile Tărâțeanu, membru de onoare al Academiei Române, președintele Centrului Cultural Român „Eudoxiu Hurmuzachi", și de dr. Marian Olaru, directorul Institutului „Bucovina".

Comunicările au fost susținute de: – Alexandrina Cernov, membru de onoare al Academiei Române (Cernăuți), *Evenimentele premergătoare unirii oglindite în memoriile lui Sextil Pușcariu*; – Vasile Tărâțeanu, membru de onoare al Academiei Române (Cernăuți), *Chipuri de lumină. Personalități care au înfăptuit unirea Bucovinei cu Regatul României*; – Ștefan Purici, cercet. șt. II dr., Institutul „Bucovina" (Rădăuți), *Unirea Bucovinei cu Regatul României în contextul geopolitic al Europei Central-Estice*; – Marian Olaru, cercet. șt. II dr., Institutul „Bucovina" (Rădăuți), *Membri ai Consiliului Național Român din Bucovina – Dorimedont Popovici (1873–1950)*; – Harieta Mareci-Sabol, cercet. șt. III dr., Institutul „Bucovina" (Rădăuți), *Membri ai Consiliului Național Român din Bucovina – Octavian Gheorghian (1874–1929)*; – Rodica Jugrin, cercet. șt. III dr., Institutul „Bucovina" (Rădăuți), *Membri ai Consiliului Național Român din Bucovina – Vasile Bodnărescu (1880–1926)*; – Ștefănița-Mihaela Ungureanu, cercet. șt. drd., Institutul „Bucovina" (Rădăuți), *Reprezentanți ai delegației germane la Congresul General al Bucovinei – Alois Lebouton (1881–1936)*; – Ovidiu Bâtă, cercet. șt. III dr., Institutul „Bucovina" (Rădăuți), *Mesagerul Unirii – căpitan aviator Vasile Niculescu (1891–1980)*; – Cezar-Călin Ciorteanu, dr. (Rădăuți), *Problematica privind paza frontierei cu Austro-Ungaria în contextul prezenței militare ruse și austriece în Bucovina anului 1918*; – Ștefan Hostiuc, publicist (Cernăuți), *Proiecte de împărțire a Bucovinei până la Primul Război Mondial*; – Carol Mohr, asist. cert. dr. Institutul „Bucovina" (Rădăuți), *„Sălășluirea prin limbă" – considerații cu privire la minorități și politici lingvistice*.

Partea a doua a colocviului, moderată de Ștefan Purici și Vasile Tărâțeanu, a fost rezervată dezbaterii tematice intitulată *Unirea Bucovinei cu România, o perspectivă asupra trecutului României Întregite*.

Cea de a treia parte a colocviului a fost dedicată *Semnalului editorial*, în care au fost prezentate cărți și periodice noi referitoare la Bucovina: – *Bucovineni în Parlamentul României Întregite*, vol. II.2. *Senatul, legislatura 1920–1922*, ediție îngrijită, studiu introductiv, note și comentarii de Rodica Iațencu și Marian Olaru, indice de nume de Rodica Iațencu, București, Editura Academiei Române, colecția „Enciclopedia Bucovinei în studii și monografii" (45), seria „Documente" (2), 2018, 420 p. (Elena Pascaniuc); – Petru Bejinariu, *Adevăruri ale științelor naturii în opera lui Mihai Eminescu*, Suceava, Societatea pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina, 2018, 200 p. (Carol Mohr); – Cezar C. Ciorteanu, *Frontierele Bucovinei în perioada 1918–1947*, Târgoviște, Editura Cetatea de Scaun, 2017, 302 p. (Marian

BDD-A32689 © 2019 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:46:10 UTC)

Olaru); – *Iancu Flondor, Bucovina și România Mare. Documente și scrisori*, ediție îngrijită, studiu introductiv și note de Andrei Popescu, București, Editura Humanitas, 2017, 240 p. (Marian Olaru); – Domițian-Modest Cucuruz, *Cupca, un sat din Bucovina. Monografie istorică, partea a II-a (anii 1944–2000)*, Cernăuți, Editura Misto, 2018 (Marin Gherman și Domițian-Modest Cucuruz); – *Scurta viață bogată – Eugen Pohonțu*, ediție îngrijită de dr. Radu Gheorghe, Câmpulung Muscel, 2017, 144 p. (Marian Olaru). Rodica Jugrin și Ovidiu Bâtă au prezentat sumarele revistei Institutului „Bucovina": – „Analele Bucovinei", Rădăuți – București, anul XXIV, nr. 1 (48), [ianuarie – iunie] 2017, 340 p., și nr. 2 (49), [iulie – decembrie] 2017, 346 p.

Primită cu mare interes și apreciată de cei prezenți, prezentarea powerpoint, intitulată *Bucovina în Primul Război Mondial* (Rodica Jugrin, Raluca-Irina Muscă, Ovidiu Bâtă) a completat manifestarea.

Conferința științifică internațională „Bucovina și bucovinenii. Un secol de la Marea Unire", a XXVI-a sesiune de referate și comunicări științifice a Institutului „Bucovina", s-a desfășurat în zilele de 28 septembrie 2018 (Galeria de Artă din Rădăuți) și 29 septembrie 2018 (Centrul Cultural Român „Eudoxiu Hurmuzachi" din Cernăuți).

La Rădăuți, manifestarea a debutat cu vernisarea expoziției fotografice *Bucovina în Primul Război Mondial*, organizată de Institutul „Bucovina" și prezentată de Marian Olaru.

Comunicările au fost susținute de cercetători și profesori din România, Polonia, Ucraina: – Rodica Jugrin, cercet. șt. III dr., Institutul „Bucovina" (Rădăuți), *In memoriam Dimitrie Vatamaniuc (25 septembrie 1920 – 4 iulie 2018)*; – Vlad Gafița, lect. univ. dr., Universitatea „Ștefan cel Mare" (Suceava), *Contribuția lui Iancu Flondor la Unirea Bucovinei cu Regatul României*; – Vasile I. Schipor, cercet. șt. II dr. (Rădăuți), *Radu I. Sbiera (1876–1946): „Să lucrăm nu numai cu mintea, ci și cu inima!"*; – Marian Olaru, cercet. șt. II dr., Institutul „Bucovina" (Rădăuți), *Bucovina în Primul Război Mondial. Politică și cotidian*; – Ligia-Maria Fodor, lect. univ. dr., Academia de Poliție „Al. I. Cuza" (București), *Considerații referitoare la românii din Bucovina în timpul Primului Război Mondial*; – Vasile M. Demciuc, lect. univ. dr., Universitatea „Ștefan cel Mare" (Suceava), *Dositei, primul episcop al Bucovinei*; – Ionel-Cristinel Puha, profesor, Liceul Tehnologic „Ion Nistor" (Vicovu de Sus), *Bucovina în Primul Război Mondial în amintirile lui Pamfil Cuciureanu*; – Alexandrina Cuțui, dr., Muzeul Bucovinei (Suceava), *Acuzații de iredentism și spionaj aduse românilor de către autoritățile austriece*; – Florin Pintescu, conf. univ. dr., Universitatea „Ștefan cel Mare" (Suceava), *Societăți culturale evreiești din Rădăuți, în perioada interbelică*; – Ewa Kocój, dr. hab., Institutul de Cultură, Universitatea Jagiellonă (Cracovia), *Memoria și reconcilierea. Patrimoniul Bucovinei multietnice în cultura contemporană*; – Justinian-Remus Cojocar, drd., Universitatea „Ștefan cel Mare" (Suceava), *Conferințele pastorale – preoții bucovineni în slujba unității statale și bisericești a românilor*; – Maria Epatov, prof. drd., Colegiul „Eudoxiu Hurmuzachi" (Rădăuți), *Comunitatea armeană din Bucovina – istorie și identitate*; –

BDD-A32689 © 2019 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:46:10 UTC)

Ștefănița-Mihaela Ungureanu, cercet. șt. drd., Institutul „Bucovina” (Rădăuți), *Viața culturală, socială și politică provincială reflectată în paginile ziarului „Bukowina. Landes- und Amtszeitung” (1862–1868)*; – Elena Pintilei, drd., Universitatea „Ștefan cel Mare” (Suceava), *I. G. Sbiera și Biblioteca Centrală a Bucovinei (Rapoartele de activitate pentru anii: 1872, 1873, 1874)*.

În cadrul secțiunii *Semnal editorial* s-au prezentat lucrările: – Viorica Cernăuțeanu, *Pojorâta Bucovinei. File de istorie*, Suceava, f. ed., 2017, 588 p.; – Związek Polaków w Rumunii. Uniunea Polonezilor din România (editor), *Związki polsko-rumuńskie w historii kulturze. Legături istorice și culturale polono-române*, Suceava, f. ed., 2018, 536 p. (Vasile I. Schipor); – Mihai-Răzvan Neagu, *Formarea elitei ortodoxe din Transilvania, Banat și Crișana la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea. Studenți români din Transilvania, Banat și Crișana la Facultatea de Teologie a Universității din Cernăuți (1875–1918)*, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2018, 698 p. (Marian Olaru); – Gheorghe Schipor, *Ioan Larionescu (1885–1969)*, Suceava, Editura Accent Print, 2018, 184 p. (Ovidiu Bâtă).

A doua zi, 29 septembrie 2018, lucrările conferinței științifice internaționale s-au desfășurat la Centrul Cultural Român „Eudoxiu Hurmuzachi” din Cernăuți în prezența unei numeroase asistențe.

După ce directorul Institutului „Bucovina”, dr. Marian Olaru, a prezentat oaspeții de onoare ai manifestării, a luat cuvântul diplomatul Aurelian Rugină, consul la Consulatul General al României la Cernăuți: „În numele Consulatului General al României la Cernăuți vă mulțumesc pentru efortul de a readuce la lumină adevărul despre cele întâmplate în istoria Bucovinei și vă doresc succes în demersul dumneavoastră”.

La Cernăuți au susținut comunicări: – Ștefan Purici, cercet. șt. II dr., Institutul „Bucovina” (Rădăuți), *Perspective istoriografice asupra Unirii Bucovinei (1918)*; – Alexandrina Cernov, membru de onoare a Academiei Române (Cernăuți), *Ion Nistor în amintirea contemporanilor*; – Ion Filipciuc, prof. dr. (Câmpulung Moldovenesc), *Bucovina în Primul Război Mondial. Acțiunile lui Eduard Fischer de reprimare a mișcărilor naționale*; – Vasile Tărâțeanu, membru de onoare al Academiei Române (Cernăuți), *Dionisie Bejan (1837–1923)*; – Dragoș Olaru, arhivist (Cernăuți), *Isidor Bodea, promotor al Unirii Bucovinei cu România*; – Harieta Mareci Sabol, cercet. șt. III dr., Institutul „Bucovina” (Rădăuți), *Un precursor al medicinei sociale: dr. Ioan Volcinschi*; – Mihai Ardeleanu, medic dr. (Suceava), *Aportul medicilor originari din Bucovina la dezvoltarea asistenței medicale la Suceava și Cernăuți*; – Magdalena Pokrzyńska, Universitatea din Zielona Gora (Polonia), *Moartea, înmormântarea și doliul. Obiceiuri ale comunității poloneze din Bucovina*; – Sanda-Maria Ardeleanu, prof. univ. dr., Universitatea „Ștefan cel Mare”, Alis Niculică, dr., Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera” (Suceava), *Mirajul traducerilor în Bucovina centenară*; – Elena Pascaniuc, cercet. șt. drd., Institutul „Bucovina” (Rădăuți) *„Generația Unirii” și renașterea culturală și literară din Bucovina*; – Karina Stempel-Gancarczyk, Institutul de Slavistică al Academiei Poloneze de Științe din Varșovia (Polonia),

BDD-A32689 © 2019 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:46:10 UTC)

Dispariția limbii în satele poloneze din Bucovina românească; – Carol Mohr, asist. cercet. dr., Institutul „Bucovina” (Rădăuți), *Sinergii și contradicții între glosocosmosul german și hagiocosmosul catolic în Bucovina*; – Arcadie Bodale, dr., inspector superior S.J.I.A.N. (Iași), *Vicov. Un oiconim enigmatic din vremea descălecatului Țării Moldovei*; – Ovidiu Bâtă, cercet. șt. III dr., Institutul „Bucovina” (Rădăuți), *Industria minieră din Bucovina înainte și după Primul Război Mondial*.

Responsabili de proiect: dr. Marian Olaru, drd. Mihaela-Ștefănița Ungureanu. Parteneri media: „Crai nou” (Suceava), CROMTEL (Rădăuți), EuroMedia (Cernăuți).

A treia manifestare a Institutului „Bucovina” a fost Colocviul științific intern cu tema „Documente edite și inedite privitoare la evenimentele din anul 1918”, desfășurat la Rădăuți, în 23 octombrie 2018. Comunicările au fost susținute de membrii Institutului „Bucovina”: – Marian Olaru, *Imaginea Bucovinei în documente din Fondul 706 al Arhivei Naționale a Republicii Moldova*; – Ovidiu Bâtă, *Împrumuturi de război făcute de guvernul austriac „pe socoteala Fondului Religios gr. ort. din Bucovina”*; – Rodica Iațencu, *Documente din arhiva „Monitorul Oficial” despre activitatea parlamentarilor bucovineni după unirea Bucovinei cu Regatul României*; – Carol-Alexandru Mohr, *Documente privitoare la bucovinenii căzuți pe front în Primul Război Mondial*; – Ștefan Purici, *Lucrări în limba germană privitoare la anul 1918 traduse în limba ucraineană*; – Elena Pascaniuc, *Documente din Fondul G. T. Kirileanu al Bibliotecii județene „G. T. Kirileanu” din Piatra Neamț privitoare la Dimitrie Dan*; – Harieta Sabol, *„Prețul pâinii, prețul vieții”. Documente din arhivele sucevene referitoare la anul 1918*; – Ștefănița-Mihaela Ungureanu, *Documente din Fondul Guvernământului cezaro-crăiesc. Ministerul de Interne privind starea de spirit a populației Bucovinei înainte de Unirea din 1918*.

Responsabili de proiect: drd. Elena Pascaniuc și dr. Ovidiu Bâtă.

* * *

În 13 decembrie 2018, în Aula Magna a Academiei, în prezența Adunării Generale, s-a desfășurat decernarea premiilor Academiei Române, premii care recompensează cele mai bune lucrări și prezențe culturale și științifice românești realizate de-a lungul anului 2017. Premiul „Dimitrie Onciul” al Secției de Științe Istorice și Arheologie a fost acordat lucrării *Calendare și almanahuri românești din Bucovina (1811–1918). Contribuția lor la propășirea cultural-națională a românilor bucovineni*, semnată de cercet. șt. II dr. Vasile I. Schipor.

Ovidiu Bâtă

BDD-A32689 © 2019 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:46:10 UTC)

BDD-A32689 © 2019 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 08:46:10 UTC)